

2020:APHC:33487

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు
మంగళవారం, జూన్ పదహారవ రోజు
రెండు వేల ఇరవై

PRESENT

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ యు.దుర్గాప్రసాద్ రావు
రిట్ పిటిషన్ నెంబరు: 1517 ఆఫ్ 2020

మధ్య:

1. బయ్యా మహదేవ శాస్త్రి, S/o. స్వర్ణీయ నరసింహశర్మ,
సుమారు 50 ఏళ్ల వయసు,
D.No 15-12-19/1, సీతా విలాస్, సాగర్ దుర్గా ఆసుపత్రి పక్కన,
మహారాణిపేట (విశాఖపట్నం)
2. గుత్తావిల్లి ఈశ్వరరావు, S/o. స్వర్ణీయ గౌతు నాయుడు,
సుమారు 60 ఏళ్ల వయసు
పాచిపెంట గ్రామం, పాచిపెంట మండలం, విజయనగరం..

... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం, దాని ప్రధాన కార్యదర్శి (పంచాయతీ
విభాగం) వెలగపూడి, గుంటూరు జిల్లా.
3. జిల్లా కలెక్టర్, విజయనగరం.
4. డివిజనల్ పంచాయతీ అధికారి, పర్వతపురం డివిజన్, పర్వతపురం,
విజయనగరం..
5. పాచిపెంట గ్రామ పంచాయతీ, దాని ప్రతినిధి ద్వారా,
పాచిపెంట గ్రామం, పాచిపెంట మండలం, విజయనగరం జిల్లా.
6. పంచాయతీ కార్యదర్శి, పాచిపెంట గ్రామం, పాచిపెంట మండలం,
విజయనగరం, జిల్లా.

2020:APHC:33487

7. తహసీల్దార్, పాచిపెంట గ్రామం, పాచిపెంట మండలం,
విజయనగరం (జిల్లా)

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది: ఈవీఎస్ రవికుమార్

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది: పంచాయతీరాజ్ రూరల్ జీపీ (ఎపి)

కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా చేసిన: ఉత్తర్వు

2020:APHC:33487

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ యు.దుర్గాప్రసాద్ రావు

రిట్ పిటిషన్ నెంబరు: 1517 ఆఫ్ 2020

మధ్య:

1. బయ్యా మహదేవ శాస్త్రి, S/o. స్వర్ణీయ నరసింహశర్మ,
సుమారు 50 ఏళ్ల వయసు,
D.No 15-12-19/1, సీతా విలాస్, సాగర్ దుర్గా ఆసుపత్రి పక్కన,
మహారాణిపేట (విశాఖపట్నం) మరియు మరొకరు

... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం, దాని ప్రధాన కార్యదర్శి (పంచాయితీ
విభాగం) వెలగపూడి, గుంటూరు జిల్లా.
మరియు 5 గరు.

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది : ఈవీవీఎస్ రవికుమార్

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది : 1) పంచాయితీరాజ్ కు జీపీ

R1 & R3.

2) రెవెన్యూ కొరకు GP

R2 & R6

3) ఐ.కోటిరెడ్డి, ఎస్సీ

R4 & R5.

< సారాంశం:

> హెడ్ నోట్:

? రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1) 2015 (4) ALT 296

2020:APHC:33487

- 2) (1959) 2 MLJ 513 = MANU/TN/0492/1959
- 3) (2004) 2 MLJ 708 = MANU/TN/0517/2004
- 4) మను/ఏపీ/0500/2012
- 5) 2015 (4) ALT 296
- 6) 2007 (4) ALT 550 = MANU/AP/0212/2007

ఈ కోర్టు ఈ క్రింది వాటిని చేసింది:

గౌరవనీయ జస్టిస్ యు.దుర్గాప్రసాద్ రావు

రిట్ పిటిషన్ నెం.1517 ఆఫ్ 2020

ఆర్డరు:

పిటిషనర్లు మాండమస్ రిట్ కోసం వేడుకుంటున్నారు ప్రతిస్పందకుడు నెం.4 మరియు 5 యొక్క చర్యను ప్రకటించడం బస్టాండ్ సమీపంలోని సబ్జెక్ట్ ప్రాపర్టీని పేర్కొంటూ 13-01-2020న రెండో పిటిషనర్లు నోటీసులు జారీ చేస్తూ, సర్వే నంబర్ 240/1లో ఉన్న థానే హౌస్ను గ్రామకంఠంగా పిలిచే చింతచెట్టు ప్రహారీ గోడ నిర్మాణాన్ని నిలిపివేయాలని పిటిషనర్ ను ఆదేశిస్తూ మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీరాజ్ చట్టం, 1994 మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్స్ 14, 21 మరియు 300-ఎ యొక్క నిబంధనలను చట్టవిరుద్ధంగా, ఏకపక్షంగా, అన్యాయంగా మరియు ఉల్లంఘనగా పరిగణించి, 5 వ ప్రతివాది జారీ చేసిన పైన పేర్కొన్న నోటీసును కొట్టివేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేయవలెనని.

2. పిటిషనర్ల కేసు ఇలా ఉంది.

(ఎ) పిటిషనర్ల పూర్వీకులు 26.04.1927, 30.10.1928 నాటి రెండు రిజిస్టర్డ్ సేల్ డీడ్స్ కింద పాచిపెంట జమీందారీ ఎస్టేట్లో కొంత భాగాన్ని, మరికొన్ని ఆస్తులను కొనుగోలు చేసి అనుభవించారు. ఆ తర్వాత పిటిషనర్, ఆయన సోదరుడు తమ ఆస్తిని ఆక్రమించుకోగా, మొదటి పిటిషనర్ అన్నగా ఆస్తులను నిర్వహిస్తున్నారు.

(బి) తమ తండ్రి బయ్య నరసింహశర్మ జీవితకాలంలో ప్రైవేటు వ్యక్తులతో కొన్ని వివాదాలు తలెత్తినప్పుడు, వారి తల్లిదండ్రులు శాశ్వత నిషేధాల కోసం బొబ్బిలిలోని సబార్డినేట్ జడ్జి పైలుపై 1996 జీవో నెం.37ను దాఖలు చేశారు. తొలుత ఈ వ్యాజ్యాన్ని కొట్టివేయగా, ఆ తర్వాత పార్వతీపురంలోని రెండో అదనపు జిల్లా జడ్జి (ఫాస్ట్ ట్రాక్) కోర్టులో పిటిషనర్లు దాఖలు చేసిన అప్పీల్ ఎవ్ నెం.59ను అనుమతించి పిటిషనర్ కు అనుకూలంగా శాశ్వత నిషేధాజ్ఞలు జారీ చేశారు.

(సి) స్థానిక వ్యక్తి అయిన 2వ పిటిషనర్ తన ఏజెంట్ గా 1వ పిటిషనర్ కు సహాయం చేస్తాడు మరియు ఆస్తి అంటే కర్త ఆస్తిని చూసుకుంటాడు. మొదట్లో పాత టైల్స్ భవనం ఉండగా, ఆ తర్వాత శిథిలావస్థకు చేరి తొలగించారు. అందువల్ల, ఆస్తిని రక్షించడానికి పిటిషనర్లు 2020 జనవరి నెలలో ప్రహారీ గోడను నిర్మించడం ప్రారంభించారు. ఆ సమయంలో 5వ ప్రతివాది 13-01-2020న రెండో పిటిషనర్ కు నోటీసులు జారీ చేసి, ఆ ఆస్తి గ్రామ సచివాలయం నిర్మాణానికి అవసరమని పేర్కొంటూ 20-01-2020న ఆ స్థలం సర్వే నంబర్ 240/1లో ఉందని పేర్కొంటూ, నిర్మాణాలు నిలిపివేయాలని, అభ్యంతరాలుంటే తహసీల్దార్ కు సమర్పించాలని పిటిషనర్లను కోరారు. దీంతో పిటిషనర్లు తమ పత్రాలతో తహసీల్దార్ను ఆశ్రయించగా, అది గ్రామపంచాయతీ పరిధిలో ఉన్నందున ఆ భూమితో తనకు ఎలాంటి సంబంధం లేదని తెలిపారు. పిటిషనర్ల కుటుంబం 1927 నుంచి ఈ ఆస్తిని కలిగి ఉంది, అందువల్ల ప్రతివాది నెం.4 మరియు 5 లకు ఆ ఆస్తితో ఎటువంటి సంబంధం లేదు. అది ఎప్పుడూ ప్రభుత్వానిది కాదన్నారు. 4వ ప్రతివాది జారీ చేసిన నోటీసు చట్టవిరుద్ధం, ఏకపక్షం మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామ పంచాయతీ చట్టం, 1994 యొక్క నిబంధనలకు విరుద్ధం.

అందుకే రిట్ పిటిషన్..

3. రిట్ పిటిషన్ను వ్యతిరేకిస్తూ 4వ ప్రతివాది కౌంటర్ దాఖలు చేశారు.

(ఎ) 0.22 1/2 సెంటు విస్తీర్ణంలో తూర్పు - సిసి రోడ్డు, పడమర - దుర్గాదేవి ఆలయం, దక్షిణం - గ్రంథాలయం మరియు ఉత్తర - బైపాస్ రోడ్డుతో చుట్టబడిన గ్రామకంఠం ఎస్.నెం.240/1 ద్వారా వర్గీకరించబడిన గ్రామ పంచాయతీ స్థలం. పాచిపెంట గ్రామపంచాయతీ ఆ స్థలంలో గ్రామ సచివాలయం నిర్మించాలని ప్రతిపాదించి మండల రెవెన్యూ సర్వేయర్ సహాయంతో భూమిని సర్వే చేయగా, సర్వే అనంతరం హద్దులు నిర్ణయించారు.

(బి) అలా ఉండగా, పిటిషనర్లు సబ్జెక్టు స్థలాన్ని ఆక్రమించుకున్నారని, 4వ ప్రతివాది అనుమతి లేకుండా చట్టవిరుద్ధంగా ప్రహారీ గోడను నిర్మించారని 4వ ప్రతివాదికి తెలిసింది. దీంతో నిర్మాణాలను నిలిపివేసి రికార్డులు సమర్పించాలని పిటిషనర్లను ఆదేశిస్తూ 13.01.2020న నోటీసులు జారీ

చేసింది. అయితే, ఇప్పటి వరకు వారు ఎలాంటి వివరణను సమర్పించలేదు మరియు సబ్జెక్టు సైట్ పై తమ శీర్షికను చూపించే పత్రాలను సమర్పించలేదు. ఇన్ స్ట్రుక్ట్ రిట్ పిటిషన్ లో మెటీరియల్ పత్రాలతో పాటు దాఖలు చేసిన డాక్యుమెంట్లలో భూమిని గుర్తించేందుకు సర్వే నంబర్లు లేవు. అందువల్ల ఆ డాక్యుమెంట్లు సబ్జెక్టు భూమికి సంబంధించినవి కావు. పిటిషనర్లు వాస్తవాలను దాచిపెట్టి, సంబంధం లేని, అసంబద్ధమైన కొన్ని పత్రాల సహాయంతో తక్షణ రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

అందువల్ల రిట్ పిటిషన్ కొట్టివేయాల్సి ఉంటుంది.

పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఇ.వి.వి.ఎస్.రవికుమార్, ప్రతివాది నెం.1, 3లకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న పంచాయతీరాజ్ ప్రభుత్వ ప్లీడర్, ప్రతివాది నెం.2, 6లకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న గవర్నమెంట్ ప్లీడర్ ఫర్ రెవెన్యూ, ప్రతివాది నెం.4, 5ల తరపున స్టాండింగ్ కౌన్సిల్ శ్రీ ఐ.కోటిరెడ్డి వాదనలు వినిపించారు.

5. 5వ ప్రతివాది 13.01.2020న జారీ చేసిన నోటీసును తీవ్రంగా ఖండిస్తూ పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఇ.వి.వి.ఎస్.రవికుమార్ వాదనలు వినిపిస్తూ, పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఇ.వి.వి.ఎస్.రవికుమార్ వాదనలు వినిపిస్తూ, పిటిషనర్లు 26.04.1, 26.04.1, 26.04.19 తేదీల ప్రకారం 26.04.1, 19 తేదీల్లో రెండు రిజిస్టర్డ్ సేల్ డీడ్ల ద్వారా పిటిషనర్లు ఆస్తి హక్కు కలిగి ఉన్నందున 5వ ప్రతివాది గ్రామపంచాయతీకి ఆస్తిని క్లెయిమ్ చేసుకునే హక్కు లేదని వాదించారు. తరతరాలుగా పిటిషనర్లు దానిని నిరంతరం ఆధీనం చేసుకుని, అనుభవిస్తున్నారు. పిటిషనర్ల శాంతియుత స్వాధీనానికి, ఆనందానికి కొందరు ప్రైవేటు వ్యక్తులు ఆటంకం కలిగించినప్పుడు, మొదటి పిటిషనర్ తల్లిదండ్రులు బొబ్బిలిలోని సబార్డినేట్ జడ్జి పైలుపై 1996 నాటి ఓఎస్ నెం.37పై శాశ్వత నిషేధ డిక్రీ దాఖలు చేశారని, ఆ దావాను తప్పుగా కొట్టివేశారని న్యాయవాది వాదించారు. అయితే పార్వతీపురంలోని రెండో అదనపు జిల్లా జడ్జి (ప్లాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టు) పైలుపై 2003 జీవో నెం.55లో పిటిషనర్లు విజయం సాధించారు. అందువలన, సబ్జెక్టు ఖాళీ భూమి మరియు కొన్ని ఇతర ఆస్తులకు సంబంధించి పిటిషనర్ల తల్లిదండ్రుల స్వాధీనాన్ని న్యాయపరంగా గుర్తించి

ధృవీకరించారు. 5వ ప్రతివాది - గ్రామ పంచాయతీ మరియు ఇతర ప్రతివాదులు ఈ దావాలో భాగస్వాములు కానప్పటికీ, 2003 యొక్క జీవో నెం.55 లోని డిక్రీ మరియు తీర్పు ప్రకారం ఈ కోర్టు ఖాళీ స్థలం మరియు ఇతర ఆస్తులకు సంబంధించి పిటిషనర్ కుటుంబం యొక్క స్వాధీనాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చని న్యాయవాది గట్టిగా వాదించారు. గ్రామకాంతం (గ్రామ స్థలం)లో భాగంగా ఖాళీ స్థలాన్ని క్లెయిమ్ చేయడం మినహా, ప్రతివాదులు దాని యొక్క చెల్లుబాటు అయ్యే హక్కు లేదా స్వాధీనాన్ని ఉంచలేరని ఆయన గట్టిగా వాదిస్తారు.

ఆ స్థలం, దాని అనుబంధ భూములు గ్రామకంఠంలో భాగమేనని భావించినా, దానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం గానీ, గ్రామ పంచాయతీ గానీ ఎలాంటి హక్కును పొందలేవని ఆయన ప్రత్యామ్నాయంగా వాదిస్తారు. ఇళ్ల నిర్మాణానికి కేటాయించిన గ్రామకాంతం భూమి ప్రభుత్వానికి గానీ, గ్రామ పంచాయతీల వంటి స్థానిక సంస్థలకు గానీ లేదని తేల్చిచెప్పారు. తన వాదనకు బలం చేకూర్చేలా సిగడపు విజయ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ కేసులో రెవెన్యూ శాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి, ఇతరులు తీసుకున్న తీర్పుపై ఆయన దృష్టి సారించారు. ప్రతివాది నెం.5 లేదా ఇతర ప్రతివాదులు జీవో నెం.240/1లోని ఖాళీ స్థలాన్ని పిటిషనర్లు స్వాధీనం చేసుకోవడాన్ని అడ్డుకోలేరని, పిటిషనర్లు కాంపౌండ్ వాల్ నిర్మాణంలో జోక్యం చేసుకోలేరని వాదించారు. అందువల్ల రిట్ పిటిషన్ ను అనుమతించాలని అభ్యర్థించారు.

6. 5వ ప్రతివాది స్టాండింగ్ కౌన్సిల్ శ్రీ ఐ.కోటిరెడ్డి వాదిస్తూ, ఈ భూమి గ్రామకాంతంలో భాగమని, దానిని పిటిషనర్లు ఎలాంటి హక్కు లేకుండా ఆక్రమించుకున్నారని వాదించారు. గ్రామ సచివాలయం (గ్రామ సచివాలయం) నిర్మాణానికి అనువైన ఖాళీ స్థలాన్ని రెవెన్యూ, గ్రామపంచాయతీలు సర్వే చేయగా అందులో ప్రహారీ గోడ నిర్మిస్తున్న పిటిషనర్ల అక్రమ ఆధీనంలో ఉన్న భూమి గ్రామకంఠంలో భాగమని గుర్తించారు. అందువల్ల 13.01.2020న రెండో పిటిషనర్లు జారీ చేసిన నోటీసులో ఈ భూమి గ్రామ సచివాలయం నిర్మాణానికి గుర్తించిన గ్రామకంఠంలో భాగమని, పిటిషనర్లు ప్లాన్ ఆమోదం లేకుండా ప్రహారీగోడ నిర్మిస్తున్నారని, వాటిని ఆపాలని, వారిపై ఎందుకు చర్యలు తీసుకోకూడదో 6వ ప్రతివాది ముందు వివరణ ఇవ్వాలని కోరారు. ఎలాంటి వివరణ ఇవ్వకుండా పిటిషనర్లు నేరుగా రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారని, అందువల్ల లిమినిలో దాన్ని

కొట్టివేయాల్సి ఉంటుందని స్టాండింగ్ కొన్సెల్ వాదించారు. పిటిషనర్లు గతంలో ప్రస్తావించిన వ్యాజ్యంలో ప్రతివాదులు భాగస్వాములు కాదని, అందువల్ల 2003 నాటి జీవో నెం.55లోని డిక్రీ వారికి వర్తించదని వాదించారు.

7. రిట్ పిటిషన్ లో అనుమతించాల్సిన అర్హతలు ఉన్నాయా అనేది పరిశీలించాల్సిన అంశం?

8. పై వాదనలను ఈ కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకుంది. రెండు రిజిస్టర్డ్ సేల్ డీడ్ల కింద ఆ స్థలం, దాని అనుబంధ ఇంటి ఆస్తి మొదటి పిటిషనర్ కు చెందినదని పిటిషనర్లు వాదించగా, ప్రతివాదుల వాదన ఏమిటంటే, ఈ భూమి రెవెన్యూ, గ్రామ పంచాయితీ ఆధీనంలో ఉన్న గ్రామకంఠంలో భాగమని, గ్రామ సచివాలయం (గ్రామ సచివాలయం) నిర్మాణానికి తాము దానిని గుర్తించామని, అందువల్ల పిటిషనర్లు ఆ భూమిని చేయల్రని వాదిస్తున్నారు. దానిపై ఏవైనా నిర్మాణాలు ఉంటే..

9. ఈ నేపథ్యంలో రిట్ పిటిషన్ తో పాటు దాఖలైన మెటీరియల్ పత్రాలను పరిశీలిస్తే మొదటి పిటిషనర్ బయ్యారసంహార్య, జానకమ్మల తండ్రి, మనవరాలు నల్లి రాములు తదితరులకు వ్యతిరేకంగా విజయనగరం జిల్లా బొబ్బిలి సబార్డినేట్ జడ్జి పైలుపై 1996 జీవో నెం.37 దాఖలు చేశారు. ఐటమ్ నెం.1: థానే కార్యాలయంగా ఉపయోగించిన డి.నెం.14/126లో పాత టైల్స్ ఉన్న ఖాళీ స్థలం, షాండి ప్లేస్ గా ఉపయోగించే ఐటమ్ నెం.2 ఖాళీ స్థలం, రెండు వస్తువులు పాచిపెంట గ్రామంలో ఉన్నాయి. పై ఆస్తులు పాచిపెంట జమీందారీలో భాగమని, బొబ్బిలి మహారాజా 1903లో విశాఖ జిల్లా కోర్టు పైలుపై పాచిపెంట జమీందారులపై మోర్టేజీ డబ్బు రికవరీ కోసం దావా వేశారని, ఆ దావాను కొట్టివేసి, పాచిపెంట ఎస్టేట్ లోని కొన్ని ఆస్తులను 1906 ఈపీ నెం.20లో బహిరంగ వేలంలో విక్రయించారని వారి కేసు. తుని జమీందార్లు 1908 ఇ.ఎ.నెం.238లో స్వాధీనం చేసుకున్నారు. పాచిపెంట జమీందారీకి చెందిన మిగిలిన ఆస్తులను కూడా వేలం వేసి వివిధ ప్రొసీడింగ్స్ కింద విక్రయించారు. వేలంలో కొనుగోలు చేసిన ఆస్తిని కస్పా పాచిపెంట అని పిలిచేవారు, ఇందులో థానే కచేరి మరియు షాండి ప్లేస్లో సహా పాచిపెంట గ్రామం మొత్తం ఉంది. 1996 జీవో నెం.37లోని ఐటమ్ నెం.1లో ఈ భూమి ఒక భాగమని రిట్ పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు.

10. పిటిషనర్లు దాఖలు చేసిన 2003 నాటి జీవో నెం.55ను కొట్టివేసినట్లు రికార్డులు చెబుతున్నాయి. అప్పీలేట్ కోర్టు తన తీర్పులోని పేరా నెం.9 & 10లో ఫ్లెయింట్ షెడ్యూల్ ఐటమ్ నెం.1 ఎక్స్.ఎ2- సేల్ డీడ్ మరియు ఐటమ్ నెం.2 ఎక్స్.ఎ1-సేల్ డీడ్ కు అనుగుణంగా ఉందని మరియు ఆ సేల్ డీడ్ లు 1927 మరియు 1928 లో పిటిషనర్ల పూర్వీకుల ద్వారా పొందబడ్డాయి, అప్పటికి పిటిషనర్లు మరియు మాజీ జమీందార్ కుటుంబాల మధ్య ఎటువంటి వివాదాలు లేవని పేర్కొంది. ఆ సేల్ డీడ్ లకు తగిన విలువ ఇవ్వవచ్చు. ఈ ఆస్తి కొన్ని థర్డ్ పార్టీలకు చెందుతుందని వాదించడం మినహా దావాలోని ప్రతివాదులు దావా షెడ్యూల్ ఆస్తిపై ఎటువంటి ఆసక్తిని క్లెయిమ్ చేయలేదని అప్పీలేట్ కోర్టు పేర్కొంది. దీని ప్రకారం పిటిషనర్లు సూట్ షెడ్యూలు ఆస్తి యజమానులు అని, వారు తమ ఆధీనంలో ఉన్నారని భావించిన అప్పీలేట్ కోర్టు అప్పీలుకు అనుమతిస్తూ తీర్పు వెలువరించింది. తదుపరి అప్పీలు దాఖలు చేయలేదని, అందువల్ల పై తీర్పు తుది దశకు చేరుకుందని తెలుస్తోంది. రిట్ పిటిషన్ లో ప్రస్తుత ప్రతివాదులు పై ప్రొసీడింగ్స్ లో భాగస్వాములు కాకపోవడం వాస్తవమేనని, అందువల్ల ఆ డిక్రీ వారికి కట్టుబడదని స్పష్టం చేసింది. అయితే, పై డిక్రీని మొదటి రిట్ పిటిషనర్ తండ్రి అందులోని ప్రతివాదులతో కుమ్మక్కై పొందారని ప్రతివాదుల విషయంలో కాదని గమనించాలి. మరోవైపు, 2003 నాటి జీవో నెం.55లో ఇచ్చిన తీర్పు చూస్తుంటే ఇది పార్టీల మధ్య తీవ్ర వివాదంగా మారింది. అందువల్ల ఈ తీర్పు ప్రస్తుత ప్రతివాదులకు కట్టుబడనప్పటికీ, అందులోని పిటిషనర్లు చట్టబద్ధమైన ఆధీనంలో ఉన్నారని, సబ్జెక్ట్ ఆస్తిని అనుభవిస్తున్నారని, రిట్ పిటిషనర్లు మరియు అతని పూర్వీకులు గ్రామకాంతం భూమిలో కొంత భాగాన్ని చట్టవిరుద్ధంగా ఆక్రమించారనే ప్రతివాదుల వాదనకు వ్యతిరేకంగా ఈ దావాలోని వ్యాఖ్యలు ఉంటాయి. అందువల్ల, ప్రతివాదుల వాదనను అంగీకరించలేము.

11. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాదుల ప్రత్యామ్నాయ వాదన ఏమిటంటే, పిటిషనర్లు గ్రామకాంతంలోని కొంత భాగాన్ని ఆక్రమించుకుని అందులో కొంత భాగంలో ఇల్లు నిర్మించుకున్నారని, అయినప్పటికీ ప్రభుత్వం గానీ, గ్రామ పంచాయతీ గానీ గ్రామకంఠం భూమిపై ఎలాంటి హక్కును పొందలేవు. ఎందుకంటే, ఇళ్ల నిర్మాణానికి ఉద్దేశించిన గ్రామకంఠం భూమి ప్రభుత్వానికి లేదా గ్రామ పంచాయతీకి చెందదని చట్టం.

12. గ్రామకాంతం భూములపై ప్రభుత్వ హక్కుకు సంబంధించి 1959లో మద్రాసు హైకోర్టు ప్రతికూలంగా తీర్పునిచ్చింది. ఎస్.రెంగరాజు అయ్యంగార్, ఇతరులు వర్సెస్ అచ్చికన్ను అమ్మాళ్ తదితరుల కేసుల్లో మద్రాసు ఎస్టేట్స్ (రద్దు, రైతువారిగా మార్చడం) చట్టం, (1948 మద్రాస్ చట్టం XXVI) లేదా మద్రాసు భూ ఆక్రమణ చట్టం, 1905 (మద్రాసు చట్టం 3, 1905) నిబంధనల ప్రకారం గ్రామకాంతం ప్రభుత్వానికి అధికారం ఇవ్వలేదని గమనించారు. ఇది ఈ విధంగా నిర్వహించబడింది:

9. సెక్షన్ 3(బి) ప్రకారం ఈ అప్పీలుకు సంబంధించిన భూమి ప్రభుత్వానికి బదలాయించబడిందని, పిటిషనర్ల అమ్మకందారుల హక్కు రద్దయిందని సబార్డినేట్ జడ్జి తీర్పు చెప్పారు. ఈ అభిప్రాయానికి మద్దతు ఇవ్వవచ్చని నేను భావించడం లేదు. 1905 మద్రాసు చట్టం 3 ప్రకారం గ్రామనాథం అని పిలువబడే ఒక వ్యక్తికి చెందిన ఇంటి స్థలం ప్రభుత్వ ఆస్తి కాదు. మద్రాసు చట్టం III 1905లోని సెక్షన్ 2 ప్రకారం, సెక్షన్ 2లోని సబ్ సెక్షన్ (1) క్లాజులు (ఎ) నుండి (ఇ) పరిధిలోకి రాని భూములకు సంబంధించి, ఆ భూములు ప్రభుత్వ ఆస్తిగా ప్రకటించబడతాయి. ప్రభుత్వం, అవి దేవాలయ స్థలంగా లేదా ఇంటి స్థలంగా లేదా పెరటిగా ఉన్నంత వరకు పొదుపు చేయండి. 1905 నాటి మద్రాసు చట్టం 3లోని సెక్షన్ 2లోని ఆ పదానికి అర్థంలో ఒక భూమిని సరిగ్గా ఇంటి స్థలంగా వర్ణించడానికి, ఆ స్థలంలో వాస్తవంగా నిర్మించి నిలబడే నివాస భవనం ఉండవలసిన అవసరం లేదు. ఒక గ్రామ జనావాసంలో ఒక వ్యక్తికి ఒక వీధిలో ఒక ఇల్లు, ఆవాసం శివార్లలో ఒక స్థలం ఉండవచ్చు, కానీ గ్రామనాథం పరిధిలో, అతను తన గడ్డి మరియు ఎరువును నిల్వ చేయడానికి, అతను వ్యవసాయదారుగా ఉంటే, లేదా స్మిత్ గా, లేదా ఇటుక బట్టిగా, అతను ఇటుక తయారీదారుగా లేదా నేత కార్మికుడిగా ఉంటే నేతకు స్థలంగా ఉపయోగించవచ్చు. అలాంటి స్థలాల్లో అవసరమైనప్పుడు భవనాలు లేదా షెడ్లు నిర్మించుకోవచ్చు. కానీ అలాంటి భవనాలు లేదా షెడ్లు నిర్మించినా, నిర్మించకపోయినా, నా అభిప్రాయం ప్రకారం, అటువంటి స్థలాలు 1905 మద్రాసు చట్టం IIIలోని సెక్షన్ 2 లోని ఆ వ్యక్తికరణ యొక్క అర్థంలో ఉన్న ఇళ్ల స్థలాలు. 1948 మద్రాసు చట్టం XXVI ప్రకారం నోటిఫై చేయబడినప్పుడు 1905 నాటి మద్రాసు చట్టం III ఒక ఎస్టేట్ కు వర్తిస్తుంది. 1948 నాటి మద్రాసు చట్టంలోని సెక్షన్ 3(బి) ప్రకారం రిజర్వేషన్లు కల్పించే నిబంధనను ఈ చట్టం కింద నోటిఫై చేసిన ఎస్టేట్లకు స్పష్టంగా వర్తించే రైతు ప్రాంతాలకు సంబంధించిన చట్టాల వర్తింపునకు సంబంధించిన నిబంధనలకు అనుగుణంగా చదవాలి.

12. 1948 నాటి మద్రాసు చట్టంలోని సెక్షన్ 3(బి) ప్రకారం, ఈ చట్టం కింద జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ప్రకారం ఇంటి స్థలం ఉన్న ఎస్టేటు స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు భూయజమానికి కాకుండా వేరే వ్యక్తికి చెందిన గ్రామనాథంలోని ఇంటి స్థలాన్ని ప్రభుత్వానికి బదలాయించే ప్రభావం లేదని నేను భావిస్తున్నాను.

13. కడత్తూరు నగర పంచాయతీ వర్సెస్ వి.స్వామినాథన్ తదితర కార్యనిర్వహణాధికారి కేసులో పిటిషనర్లు ఆక్రమించిన గ్రామనాథం భూమి ప్రభుత్వానికి లేదా నగర పంచాయతీకి చెందినదా అనే సమస్యను పరిష్కరించే సందర్భంలో ఎస్.రంగరాజు అయ్యంగార్తో సహా పలు తీర్పులను ప్రస్తావిస్తూ మద్రాసు హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

12. 'గ్రామ నాథం' అనే పదాన్ని 'గ్రామ నాథం' అంటే 'గ్రామ ఇంటిని నిర్మించడానికి కేటాయించిన భూమి'గా నిర్వచించారు. అదేవిధంగా, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం ఆధీనంలో ప్రచురించబడిన నాథం భూమిని తమిళ నిఘంటువులో వర్ణించారు, ఇది ఒక గ్రామం యొక్క నివాస భాగం; లేదా బ్రాహ్మణేతరులు నివసించే గ్రామంలో కొంత భాగం; లేదా ఇళ్ల స్థలాలుగా రిజర్వు చేసిన భూమి; కంకీ.

13. పై విషయాల దృష్ట్యా, భూమి వర్గీకరణ 'గ్రామ నాథం' అని అంగీకరించిన దృష్ట్యా, ఆ భూమి ఎప్పుడూ ప్రభుత్వానికి లేదా నగర పంచాయతీకి అప్పగించబడలేదని స్పష్టమవుతుంది. పిటిషనర్లు, వారి పూర్వీకులు గత 40 ఏళ్లుగా వివాదాస్పదమైన భూములను తమ ఆధీనంలో ఉంచుకున్నప్పటికీ, పంచాయతీ ఆమోదించిన తీర్మానం మేరకు వారిని ఖాళీ చేయించాలనే ఉద్దేశంతో పట్టాలను రద్దు చేస్తూ మూడో ప్రతివాది ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు సుస్థిరమైనవి కావు. అంతేగాక, అనేక నిర్ణయాల్లో సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన విధంగా వివాదాస్పదమైన టైటిల్ సమస్యను న్యాయనిర్ణయాల్లో చేర్చినప్పుడు ఇలాంటి నిర్మలమైన తొలగింపు చట్టంలో అనుమతించబడదు.

14. మన హైకోర్టు విషయానికొస్తే, నాగరాల నిర్వాసితుల సంక్షేమ సంఘం వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తదితర కేసుల్లో, గ్రామకాంతం భూమిని ఆక్రమించి ఇళ్లు నిర్మించుకున్న పిటిషనర్లకు సాగునీటి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం వల్ల ముంపునకు గురైన ఇళ్లను స్వాధీనం చేసుకున్న పిటిషనర్లకు నష్టపరిహారం పొందే అర్హత ఉందా అనే అంశాన్ని ఒక తెలివైన సింగిల్ జడ్జి పరిష్కరించారు. ఇళ్లు నిర్మించిన స్థలం గ్రామకంఠం అని, అందువల్ల ప్రభుత్వ భూమికి పరిహారం చెల్లించే ప్రశ్నే ఉత్పన్నం కాదని ప్రభుత్వం వాదించింది. ఈ నేపథ్యంలోనే ఎస్.రంగరాజు అయ్యంగార్, కడతూరు నగరపంచాయతీ కార్యనిర్వహణాధికారి గ్రామకాంతం భూమి ప్రభుత్వానికి చెందదని న్యాయమూర్తి తీర్పునిచ్చారు.

15. ఇటీవల సెగడపు విజయ వి. సర్వే అండ్ బౌండరీస్ యాక్ట్ 1923, బోర్డ్ స్టాండింగ్ ఆర్డర్స్ 21 (పార్ట్-4) మరియు అనేక నిర్ణయాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రెవెన్యూ శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి మరియు ఇతరులు 5, ఆక్రమిత గ్రామకాంతం దాని స్వభావం లేదా వర్గీకరణ ప్రకారం రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 22-ఎ కింద నిషేధిత జాబితాలో చేర్చడం ప్రభుత్వానికి చెందదని తీర్పునిచ్చారు. మద్రాస్ ఎస్టేట్స్ ల్యాండ్ యాక్ట్ 1908, మద్రాస్ ఎస్టేట్స్ (రద్దు, రైత్వారీగా మార్చడం) చట్టం 1948 ప్రకారం మినహాయింపులు ఇచ్చారని, ప్రభుత్వ భూముల్లో చేర్చని భూముల్లో గ్రామకాంతం ఒకటని పేర్కొన్నారు. ఆస్తిని గ్రామకాంతంగా వర్గీకరించారనే కారణంతో రిజిస్ట్రేషన్ శాఖ డాక్యుమెంట్ ను రిజిస్టర్ చేయడానికి నిరాకరించడం చట్టవిరుద్ధ తిరస్కరణ కిందకు వస్తుందని న్యాయమూర్తి చివరకు తీర్పు చెప్పారు.

16. బన్నెగాంధీ, ఇతరులు వర్సెస్ జిల్లా కలెక్టర్, ఇతరులు 6 కేసుల్లో ఏపీ పంచాయతీరాజ్ చట్టం 1994లోని సెక్షన్ 58ను పరిగణనలోకి తీసుకున్న ఈ కోర్టు సింగిల్ జడ్జి గ్రామకాంతం భూమి గ్రామపంచాయతీకి చెందదని తీర్పునిచ్చారు. విద్వాంసుడైన న్యాయమూర్తి ఇలా అన్నాడు:

9. చట్టంలోని సెక్షన్ 58లోని సబ్ సెక్షన్ (1)ను పరిశీలిస్తే, అందులో వివరించిన కొన్ని వర్గాల భూములు మాత్రమే నిర్దిష్ట ప్రయోజనం కోసం ప్రభుత్వానికి అవసరం లేనివి మాత్రమే గ్రామపంచాయతీకి చెందుతాయని తెలుస్తుంది. చట్టంలోని సెక్షన్ 58లోని సబ్ సెక్షన్ (1)లో

పేర్కొన్న భూముల కేటగిరీలో పోరంబోకు/గ్రామకాంతం భూమి లేకపోవడం గమనార్హం. అందువల్ల చట్టంలోని సెక్షన్ 58(1) వర్తించదు. 25.9.2006 నాటి డబ్ల్యు.పి నెం.18865, 25.9.2006 నాటి ఒక నివేదించని తీర్పులో, ఈ కోర్టు ఈ అంశాన్ని చిత్తూరు జిల్లా కలెక్టర్ వరెన్స్ జిల్లా కలెక్టర్, చిత్తూరు (సుప్ర) మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ రెవెన్యూ స్టాండింగ్ ఆర్డర్స్ బోర్డు స్టాండింగ్ ఆర్డర్ 15 కు సంబంధించి పరిగణనలోకి తీసుకుంది. ఈ కోర్టు ఇదే విధమైన వాదనను తోసిపుచ్చింది:

ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 58ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తే మేత మైదానాలు, నూర్పిడి అంతస్తులు, దహనం, శ్మశానవాటికలు, పశువుల స్టాండ్లు, బండ్లు, పైపులు ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉన్నవి గ్రామపంచాయతీకి చెందినవేనని తెలుస్తుంది. ఏదైనా నిర్దిష్ట ప్రయోజనం కోసం ప్రభుత్వానికి ఈ భూములు అవసరమైతే, చట్టంలోని సెక్షన్ 58 యొక్క సబ్ సెక్షన్ (2) ప్రకారం, పైన పేర్కొన్న పోరంబోకు భూమిని చట్టంలోని సెక్షన్ 58 (1) లో పేర్కొన్నారు మరియు గ్రామ పంచాయతీకి అప్పగించకుండా ప్రభుత్వం ఆదేశించాలి. చట్టంలోని సెక్షన్ 58లోని సబ్ సెక్షన్ (1)లో నిర్దిష్ట భూములకు మాత్రమే స్థానం ఉన్నప్పుడు, గ్రామకాంతం భూమిగా వర్గీకరించిన ప్రభుత్వ భూమిని చేర్చడం ద్వారా వాటిని విస్తరించడం సాధ్యం కాదు. సర్పంచ్, పోలకల గ్రామపంచాయతీ, ఐరాల మండలం, చిత్తూరు జిల్లా కలెక్టర్, చిత్తూరు, ఓఆర్ఎస్లో పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది ఈ కోర్టు తీర్పుపై విశ్వాసం వ్యక్తం చేశారు. (సుప్ర). చట్టంలోని సెక్షన్ 58లోని సబ్ సెక్షన్ (1)ను గమనించకుండానే ఈ తీర్పు ఇచ్చినట్లు కనిపిస్తోందని, ఇందులో ఎలాంటి చర్చకు గానీ, ప్రస్తావన గానీ లేదని పేర్కొన్నారు. అందువలన, తీర్పు సబ్సిలింట్షన్లూ ఉండటం అనేది ఒక ప్రామాణికం కాదు. రెండోది ఆంధ్రప్రదేశ్ రెవెన్యూ స్టాండింగ్ ఆర్డర్స్ బోర్డులోని పేరాస్ 2, 3 నుంచి బీఎస్ వో 15 ప్రకారం గ్రామ స్థలం పోరంబోకు భూమి (గ్రామనాథం ప్రాంతం/గ్రామకంఠం భూమి) ఎల్లప్పుడూ ప్రభుత్వ ఆధీనంలోనే ఉంటుంది.

ఈ విధంగా, సమస్యలో ఉన్న అంశంపై పై న్యాయశాస్త్రాన్ని బట్టి, ఇళ్లు నిర్మించే లేదా నిర్మించదలచిన గ్రామకాంతం భూమి ప్రభుత్వానికి లేదా గ్రామ పంచాయతీకి చెందినది కాదని నిర్వచించవచ్చు. ఆ దృష్ట్యా ఆ భూమి గ్రామకంఠం అని, పిటిషనర్లు ఆక్రమించుకున్నారని ప్రతివాదుల వాదనను అంగీకరించినా, ఆ వాస్తవం ప్రతివాదులకు ఎటువంటి హక్కును ఇవ్వడానికి

2020:APHC:33487

ప్రయోజనం చేకూర్చదు. అందువల్ల, ప్రతివాదులు సబ్జెక్టు భూమి మరియు ప్రహారీ గోడ నిర్మాణానికి సంబంధించి పిటిషనర్ల స్వాధీన మరియు ఆనందంలో జోక్యం చేసుకోలేరు.

17. ఫలితంగా, ఈ రిట్ పిటిషన్ అనుమతించబడుతుంది మరియు పిటిషనర్లకు ప్రతివాది నెం.4 మరియు 5 జారీ చేసిన 13.01.2020 నాటి నోటీసు ఎటువంటి అధికారం లేదా అధికార పరిధి లేదని భావించబడింది మరియు తత్ఫలితంగా ప్రతివాదులు బస్టాండ్ సమీపంలో ఉన్న సబ్జెక్ట్ ప్రాపర్టీలో కాంపౌండ్ వాల్ నిర్మాణంతో సహా పిటిషనర్ల స్వాధీనం మరియు ఆనందంలో జోక్యం చేసుకోవద్దని ఆదేశించారు. చింతచెట్టు, గతంలో థాన్ హౌస్, పాచిపెంట గ్రామం మరియు మండలం, విజయనగరం జిల్లా. ఖర్చులు లేవు.

దీనికి కొనసాగింపుగా పెండింగ్ లో ఉన్న మధ్యవర్తిత్వ దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయాలి .

యు.దుర్గాప్రసాద్ రావు, జె.

Dt:16.06.2020

గమనిక: ఎల్ఆర్ కాపీ మార్క్ చేయాలి.

B/o.MS